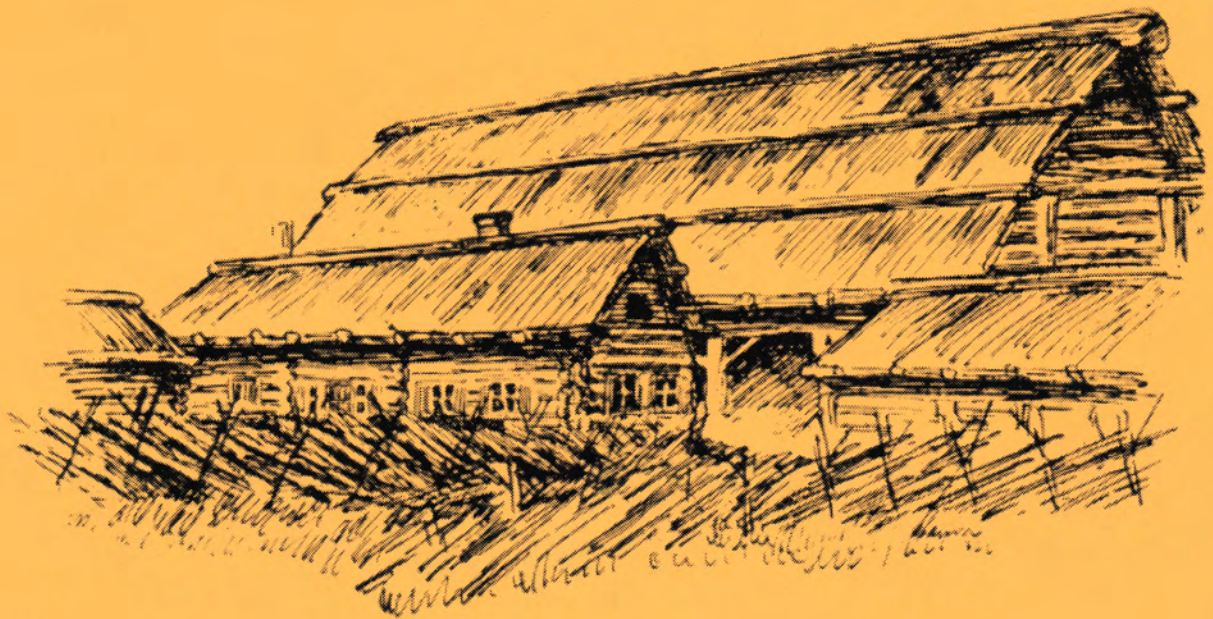

Paavolaiset

*Paavolaisten sukuseura ry:n jäsenlehti
numero 26*

Joulukuu 2000

Paavolaiset 2/2000

Sisällys

Johtokunnan kokoonpano	3	Vähän T-numeroista	18
Hyvää joulunaikaa 2000	4	Sihteerin palsta	19
Pienen pojan jouluaatto	5	Lisää suorituskykyä kestävyysurheiluun	20
Suvun vanhin on poissa	6	Arvi Kurenmaa Lapin sodassa 1944	21
“Sotamies on jokamies, moni mies on eri mies”..	8	Arvi Kurenmaa pidätettynä 1946	26
Ritva Paavolainen kunniajäseneksi	10	Talvisota lapsen kokemana	33
Paavolaisten sukuseuran matka Kivennavalle ..	11	Johtokunta esittäytyy	34
Jarrut hukassa	14	“Välirauha” ei ole välirauha	35
Tunnelmia Vuottaalla	15	Sukulehden sisältö v. 1972 - 2000	36
Nuoren osanottajan muistoja	16	Joulupukin suku	40
Paavolaisten sukukokous	18		

Paavolaiset

Paavolaisten Sukuseura ry:n jäsenlehti numero 26

Päätoimittaja

Pentti Paavolainen Taitto

Mikko Mattlar
Vuorenkylän Tietotupa

Toimitus

Annikki Paavolainen
Mikko Paavolainen

ISSN 1236-4290

Toimitussihteeri

Anneli Ilonen
Tuittulantie 300
14700 HAUHO
P. 03-6544903
anneli.ilonen@mail.htk.fi

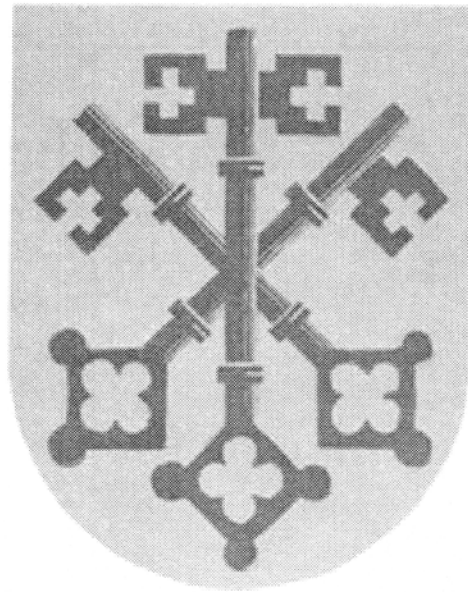
Painopaikka

Tampereen Yliopistopaino Oy

Kansi

Paavolaisten sukukartano
Vuottaalla 1850-luvulla

Paavolaisten Sukuseura ry:n johtokunta

Rauno Paavolainen
Esimies
Santunkatu 6
15150 LAHTI
03-7334401
rauno.paavolainen@luukku.com

Raija Valonen
Varapuheenjohtaja
Hämeenkatu 26 A 6
15140 LAHTI
03-7335582 / 040-5696169
certo@phnet.fi

Eeva Sundberg
Sihteeri
Vänrikki Stoolinkatu 3 A 7
00100 HELSINKI
09-43655500
eeva.sundberg@pp.inet.fi

Erkki Paavolainen
Taloudenhoitaja
Asemakatu 48 A
05900 HYVINKÄÄ
040-5512037
erkki.paavolainen@aerial.fi

Annikki Paavolainen
Vitsiäläntie 205
14700 HAUHO
03-6751209

Kari Paavolainen
Rajatie 50
17130 VESIVEHMAA
03-7667218
0400-357193
kari.paavolainen@pp.inet.fi

Lauri Paavolainen
Hokkarinharjuntie 3 as. 5
47710 JAALA
05-384641

Matti Paavolainen
Purokatu 44
15200 LAHTI
03-7334084
matti.paavolainen@helsa.hel.fi

Pentti Paavolainen
Kirkkokatu 1b A 4
00170 HELSINKI
09-654559
pentti.paavolainen@teak.fi

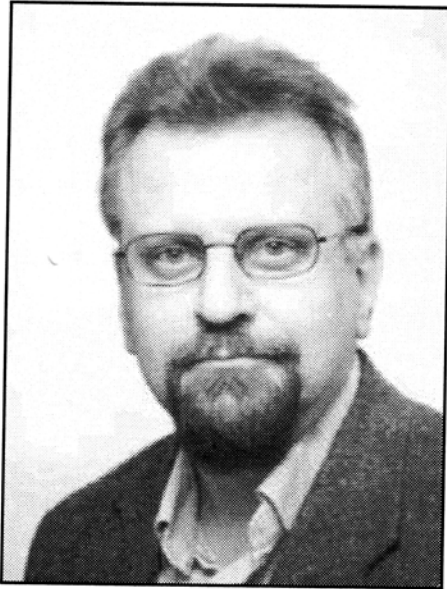
Juhani Paavolainen
Varajäsen
Länsilahdenkuja 4 C
00210 HELSINKI
09-3489222

Pekka Paavolainen
Varajäsen
Koivukuja 4 A 6
33960 PIRKKALA
03-3681755
pekka.paavolainen@mtv3.fi

Inkeri Nummelin
Varajäsen
Metsäpellontie 49
15200 LAHTI
03-3182 030

Kunniajäsenet

Maj-Liisa Paavolainen
Jaakko Paavolainen
Ritva Paavolainen

Sukuseuran lehtä kohtaa vuosituhannen lehti-uudistus. Kokeilemme isoa formaattia ja olemme antaneet sille nimen Paavolaiset. Kasvakoon siitä yhdyside, joka kokoaa meidät kaikki, jotka olemme jollain tavalla Paavolaisia. Jokainen on monen eri vanhemman ja perhekuntahistorian tuote. Erilaiset kokemukset, myönteiset tai kielteiset ovat sitoneet meitä kaikkia eri tavoin, ketä tiukemmin ketä löysemmin. Joillekin paavolaisuus on äidin puolen välittömyyttä ja karjalaisuutta. Joillekin se on isän suvun edustamaa miehistä toveruutta. Kaikkea siltä väliltä.

Yhä enemmän voisimme lukea tarinoita sodanjälkeisestä Suomesta, miten evakko kaupunkilaistui, miten monta taloa jälleenrakennuksen aikana rakennettiin. Millaisille aloille - teollisuuteen, kauppaan, viljelijöiksi tai virkamiehiksi - sijoituttiin. Viime kesän matka Kannakselle oli antoisa, koska ainakin Vuottaan kylää koskeva aineisto oli saatavilla, kiitos Lauri Paavilaisen 1980-luvulla tekemän perusteellisen työn. Niiden aineistojen, taloluetteloiden ja karttojen julkaiseminen tässä isokokoisemmassa lehdesssä on jatkossa mahdollista. Samalla tuli huomanneeksi, miten joidenkin kylien sukuhaaroista on melko harvoja muistelmia ilmestynyt, ja miten oikeastaan arkistojen penkomiseen olisi vielä paljon aihetta.

Mihin perustui kauppiasveljesten imperiumin vähittäinen hiipuminen - veikö koulutus lapset muihin ammatteihin vai oliko joillakin edessä liian helpot päivät? Säätyläisiin naitujen tyttärien perheistä vain muutamia on seurattu Paavolaisten piirissä. Mitä kaikkea tapahtuikaan Joutselän kylän pieniin lohkoille tilalle? Mitä olikaan kaupunkilaiselämä - olihan vuonna 1939 jo Viipurissa ja Helsingissäkin varsin paljon suvun jäseniä? On paljon kysymyksiä. - Mietimme kerran, pitäisikö lehteen perustaa myös suvun skandaalipalsta. Vaietut kuprut, riidat ja deekikset!

Hyvää joulunaikaa 2000

Siisti kuva on kauniimpi, mutta se jättää niin paljon kysymyksiä. Miksi vaikeuksia ei saisi muistella? Karjalaiset oppivat olemaan niin urheita tunteidensa kanssa.

"Faija ehti kuolla juuri ennen, kun minua alkoivat kiinnostaa nämä sukuasiat." Näin sanoi Timo Toivonp (T110) bussissa Kannaksen matkalla. Eikä hän varmaan ole ainoa. Eli elossa olevat tädit, enot ja sedät puhumaan, mankka pyörimään ja tekstit lehteen.

Nyt ilmestynvä sukuseuran lehden hakemisto, sivulla 36 on halukkaiden saatavissa Excel-taulukotietokannan muodossa, ja siitä voi tässä tulostusmuodossa etsiä kohdehenkilön mukaan. Vasemmasta sarakkeesta näkee, mistä perhekunnasta tai sukuhaarasta on kirjoitettu, kuka ja missä numerossa. Hakemiston voi tulostaa myös muiden hakuperiaatteiden mukaan.

Joulumuistot

Joulumuistot ovat kaikilla omansa. Niiden pyhyiden ja herkkyyden soisi oikeudeksi jokaiselle lapselle ja aikuiselle. Minulle joulu on ollut kohta viiden vuosikymmenen ajan kaupunkijoulu, mutta rituaalein. Glögilasilla aloittavia hitaasti vaihtuvia seurueita, aattoiltaa ja joulupäivien lounaita. Joskus omakotitalossa pihasaunaa tähtien alla. Jos lapset ovat olleet otollisessa iässä, on järjestetty pientä joulupukki-huijausta sopivasti hämmentämään ja kohottamaan mieltä. Joulujeni osoitteet ovat Annankatu, Fredrikinkatu, Snellmaninkatu, Harriet Avenue, 5.Huvilatie, Katajannokanranta, Bulevardi ja Kirkkokatu. Emäntinä Salli, Elsa, Ritva, Kaarina, Aino, Leena. Iso pöydällinen ihmisiä, murrosikäisen kylästäymistä omaan sukuun, heräämistä joulun merkitykseen omien lasten myötä. Yhä suurempi kiitollisuus toisten olemassaolosta, yhä suurempi halu luoda yhteistä hyvää mieltä ja juhlahetkeä. Yhä uudelleen kiukuttelevan ja ylpeän, itsetärkeän mielen lannistamista. Ja joululaulut: pianon säestyksellä periporvarillista kotimuisointia. Mutta "das Hausmusikieren" tekee hyvää sielulle.

"En etsi valtaa loistoa, en kaipaa kultaakaan, vaan pyydän taivaan valoa ja rauhaa päälle maan."

Maj-Liisa Paavolainen

Pienen pojan jouluaatto

**Tämä joulu Kivennavan Metsolassa oli säily-
nyt varhaislapsuudesta Reinon (T.83)
Johanneksenpojan muistissa.**

Jouluaatto oli toivottoman pitkä päivä pienelle pojalle. Olisi pitänyt olla ulkona, mutta kun ei haluttanut. Piti ravata edestakaisin ulos ja sisälle. Piti vaihtaa kuivia lapasia. Nekin olivat kutistuneet niin, että ranteisiin meni lunta. Jos tuli kokonaan sisälle, olisi pitänyt pysyä lastenkammarissa, muuten tuntui kuin olisi ollut toisten jaloissa. Lastenkammarissa ei voinut pysyä. Siellä kun ei ollut mitään tekemistä, ei niinhän yhtään mitään.

Joulukuusi oli edellisiltana tuotu saliin. Oli ensin ovella kysytty, onko joulu kotona. Kun oli vastattu, on joulu kotona, niin vasta sen jälkeen oli kuusi tuotu kynnyksen yli taloon.

Aattona olisi pieni poika halunnut nähdä joulukuusen. Se ei onnistunut, koska koko aattopäivän salin ovi oli lukossa. Poika kävi monta kertaa oven takana sen toteamassa. Isä ja äitikin olivat linnoittautuneet saliin lukitun oven taakse. Sieltä kuului vaiheaa puhetta, paperin rapinaa ja kirjelakan tuoksu tuli nenään. Siihen aikaan ei ollut kirjavia joulupapereita, eikä kirkkaita naruja. Oli vain valkoista ja ruskeaa tavallista paperia ja puotinarua. Punainen kirjelakka teki paketista joulupaketin.

Pieni poika koputteli tuloksetta salin oven takana ja kätti sisäänpääsyä. Kirjelakan jatkuva tuoksu sai hänen kestokykynsä katkeamaan. Hän alkoi renkuttaa oven kahvaa ja huusi täyttä kurkkua, "Mie kuolenkii, mie kuolenkii, jos en pääse." Oven takaa kuului isän rauhallinen ääni, "Kuole vaan." Silloin poika lysähti lattialle itkemään, koska isä ei välitä vaikka kuolisin. Siinä hän itki kunnes sisäpiika haki hänet lastenkammiin.

Aattopäivä hämärsi. Oli käyty saunassa. Oli puettu pyhävaatteet. Oli odotuksen hetki. Silloin se tapahtui. Salin pariovet avattiin. Joulukuusi oli koristeltu. Latvatähti välkehti kynttilöitten valossa. Gramofoonista soi "Jouluyö, juhlayö". Sen jälkeen isä luki jouluevankeliumin ja laulettiin "Enkeli taivaan..." Pienellä pojalla oli huoli, kun joulupukki ei tullutkaan, vaikka oli luettu ja laulettu.

Ensin on syötävä jouluaateria, sanoi äiti. Ruokalajeja oli paljon, ainakin pienen pojan mielestä. Aina vaan syötiin ja syötiin. Jokainen suupala pyöri pojalla poskesta toiseen. Mikään ei maistunut miltään. Suklaatryffelit olisivat maistuneet, mutta niitten aika oli kuulema silloin, kun odotellaan joulupukin tuloa. Pieni poika kuitenkin odotti koko ajan ja oli odottanut koko päivän.

Pojan mielestä turhien odottamisien ja syömisen jälkeen joulupukki lopulta tuli. Pelotti, piti mennä äidin viereen ja pitää ihan vähän hameesta kiinni. Joulupukki vielä kysyi "onko kilttiä lapsia?" Ihana se mahanpohjaa kouraisi, kun ei oikein voinut sanoa. Onneksi isovelji Aulis vakuutti, että ollaan kilttiä ja sisko Maire perässä toisteli samaa. Vielä ei pukki alkanutkaan jakaa lahjoja. Ensin piti laulaa "Joulupuu on rakennettu", sitten vasta oli lahjojen vuoro.

Paketeista tuli sukkaa, lapasia ja kaulahuiveja. Viimein tuli se kova paketti. Siinä oli komea punainen lakkasinetti naruristikon päällä. Sitä ei saanut ollenkaan niin sukkelasti auki kuin olisi halunnut. Lopulta paketista tuli esille kaunis, ruskea puuhevon ja sille kärrit. Ihana! Ja vallan Pietarista ostettu. Siihen unohtuivat rusinat, pähkinät ja suklaatryffelit. Siitä alkoi leikki. Leikkiä riitti unihetkeen saakka. Vielä silloinkin oli pienen pojan käsivarsi hevosensa suojana.

Annikki Paavolainen

Suvun vanhin on poissa

Aamulla syyskuun 15. päivänä saimme viestin, joka kertoi sukumme vanhimman Hulda Maria Paavolaisen yli 100 vuoden mittaisen elämäntapaaleen päättyneen. Sitä oli osattu jo odottaakin. Kuolema kuitenkin pysäyttää tinkimättömästi jälkeen jääneet. Lähtijä jättää aina tyhjän tilan olkoon minkäikäinen tahansa. Tiedämme jokainen, että Hulda-tädille itselleen se oli helpotus. Hän oli jo kauan sitä toivonut. Raamatun sanoja lainaten totean: "Hän kuoli vanhana ja elämästä kyllänsä saaneena."

Omaiset ja ystävät kokoontuivat syyskuun viimeisenä päivänä Lahden Läntisen hautausmaan siunauskappeliin saattamaan Hulda-äitiä, mummoa, isomummoa, tatiä ja ystävää hänen Taivasmatkalleen. Luonto oli kappelin ympärillä juhla-asussaan. Aurinko paistoi kirkkaasti siniseltä taivaalta, jota vasten syysruska hehkui väriloistossaan.

Astuessamme kappeliin mieli oli jo valmiiksi virittynyt juhlaan. Sitä lisäsi vielä Asikkalan kappelaisen Heikki Heinolan lämmin tervetuloitovotus ovela. Kuljimme kohti alttaria, jonka edessä katafalkilla vainajamme kauniisti koristetussa arkussaan odotti viimeisen juhiansa alkamista. Aivan aluksi Heikki kertoi hiljaa ja rauhoittavasti tilaisuuden eri vaiheet. On

hienoa, että nuorisokin näin oppii käytännössä, mistä siunaustilaisuudessa on kyse. Tuskinpa se meille aikuisillekaan on pahitteeksi. Omalta kohdaltani ainakin koin sen arvokkaaksi. Poissa oli turha kiire ja tarkeys. Hiljennyimme vielä ennen tilaisuuden alkua muistelemaan Hulda-tädin elämää. Kappelissa väreili käsin kosketeltava hartaus. Saattajat pysähtyivät siinä ikään kuin Taivaan Portille, joka oli nyt auennut Hulda-tädille. Sen tilanteen kuvailemiseen ei ole sanoja.

Sydämeistä veisatut virret ja musiikki lohduttavat ja virvoittivat. Heikki Heinola kulki puheensa välityksellä vierellämme turvallisena kappaleen matkaa. Hän siunasi Hulda-vanhuksen Taivasmatkalle lämpimin sanoin. Omaiset ja ystävät ympäröivät arkun kukkatervehdyksineen. Tämän jälkeen Hulda-tädin matka jatkui kukkaskujan läpi hautausmaalle Kaarlo-puolison viereen odottamaan Ylösousemuksen aamua.

Jalkarannan seurakuntakeskuksessa vietetty muistotilaisuus muodostui lämpimäksi kaikkein vaiheineen. Tavanomaisuudesta poiketen lähiomaisten piiristä nuorimmat eli vunutat lukivat adressit. Hehän olivat Hulda-tädin sydämessä aina ykköspaikalla.

Sukuseuran esimies Rauno Paavolaisen ja suvun kunniajäsen Maj-Liisa Paavolaisen tervehdys suvun vanhimhalle.

Karjalaisvanhuksen hyvästijättö

*Eloni pitkä taival
On takapäin.
Niin monen riemun ja vaivan
näin elämässäin.*

*Koin kentoni lämmön
ja kotini työn,
ja Karjalan lehtojen
pehmeän yön
mä muistan,
mi laulujaan soittaa*

*Ne lehdot ja laulut
ja viljapellot
ja kotiseutuni kirkkojen kellot
nyt huomenta soittaa
unelmissain,
kun matkani viimeinen alkaa.*

*Nyt tiedän maallisen
katoavaksi
ja asetan Kristuksen
rakkaimmaksi
päin ikuisuutta
kun kulkuni johtaa.*

*Siks kyneltä toivo en haudalleni
vaan siunauksen annan mä lapsilleni
ja lapsien lapsille
lapsineen.*

*Mä elän teissä,
näin luvattu on,
siks kiitosvirteni ain soikohon
lehdissäin.*

Tämä runo löytyi Hulda-tädin albumin välistä. Hän oli kirjoittanut paperin reunaan toivomuksen, että runo luettaisiin hänen muistotilaisuudessaan. Pojanpoika Jukka täytti mummon toivomuksen.

Heikki Heinola siunaa Huldin iäisyysmatkalle.

Ilta Pimiä-Sysjö

”Sotamies on jokamies, moni mies on eri mies”

Tämä lause tuli mieleeni, kun aloin kirjoittaa muistelmia veljestäni. Se oli ennen sotia, kun sen kuulin. Se tuli mieleen siksi, että meri ja Mikko Uolevi kuuluivat yhteen lapsuudesta lähtien. Eräs Suomen Joutsenessa ollut tuttu lääkäri sanoi minulle kerran: ”Jos kuka on todellinen ja aito merimies, oikea merikarhu, niin se on Mikko Pimiä.” Mikko-nimeä alettiin käyttää virallisesti, koska ulkomaalaisille tuotti vaikeuksia kirjoittaa ja lausua Uolevi-nimeä.

Kun minä aikoinani mietin pääni puhki, mitä alkaisin opiskella, oli velipojalle ura selvä jo koulu-poikana. Heti, kun ikä antoi myöten, hävisi Mikko Uolevi merellisiin hommiin kesälomilla.

Kolme poikaa ja kolme tyttöä oli äitini kuulemma toivonut avioliitoltansa. No, kolme poikaa tuli, mutta yksi tyttö. Esikoinen, Mikko Uolevi syntyi 25.5.1912 Terijoella. Kolmen vuoden välein syntyi sitten sisko ja kaksi veljeä. Jo pienenä esikoinen oli komea poika. Ensimmäinen opittu lause oli kuulemma: ”Ku paistaa.” (Kuu paistaa.)

Sisällissodan aikoihin oli poika leikkimässä pihalla jonkin sortin sotaa toisten kanssa. Uolevilla oli joku keppi kädessä ja punainen nauha käsivarressa. Punaiset tulivat pihaan etsimään isäämme ja kysyivät Uolevilta: ”Missä isäs on?” ”Tuol se on kellaris piilos.” Onneksi ei mitään pahempaa tapahtunut. Isäni oli niin tunnettu ja pidetty henkilö paikkakunnalla.

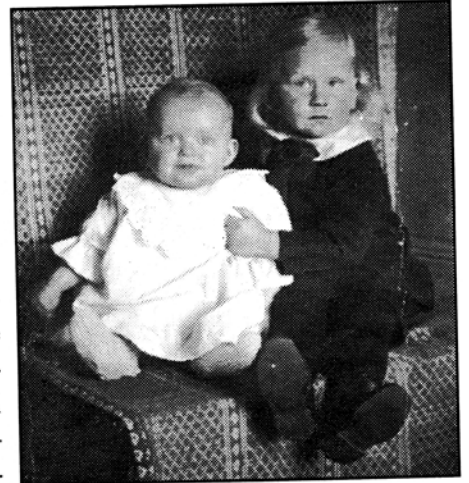
Kun sisko syntyi, isovelji suojeli siskoa. Isän pelastamissa valokuvissa Uolevi pitää tiukasti siskos-

sä huoneessani koulutyttö. Ei sitten ollut hyvä likkalapsen mennä poikien huoneeseen. Voi lentää viivotin ovenpieleen. Kun minä olin tyttökaverini kanssa jostain syystä allapäin ja pahoilla mielin, oli Uolevin kommentti: ”Ootta ko ukkosenlyömät lupiinit.”

En tiedä, kuinka siinä tuli opiskeltua, kun samassa huoneessa oli kolme poikaa, mutta kaikista tuli ylioppilaita, ja he lähtivät opiskelemaan omille tahoilleen. Uolevin tulevaa uraa aivan kuin enteili seuraava tapaus. Pihassamme oli paksuja petäjiä. Kaksi niistä kasvoi aivan lähekkäin, ja melkein latvassa olevista oksista jokunen tapasi melkein toisiinsa. Joku sanoi Uoleville, että et varmasti uskalla kiivetä toiseen puuhun ja siirtyä oksia myöten toiseen petäjään ja siitä alas.

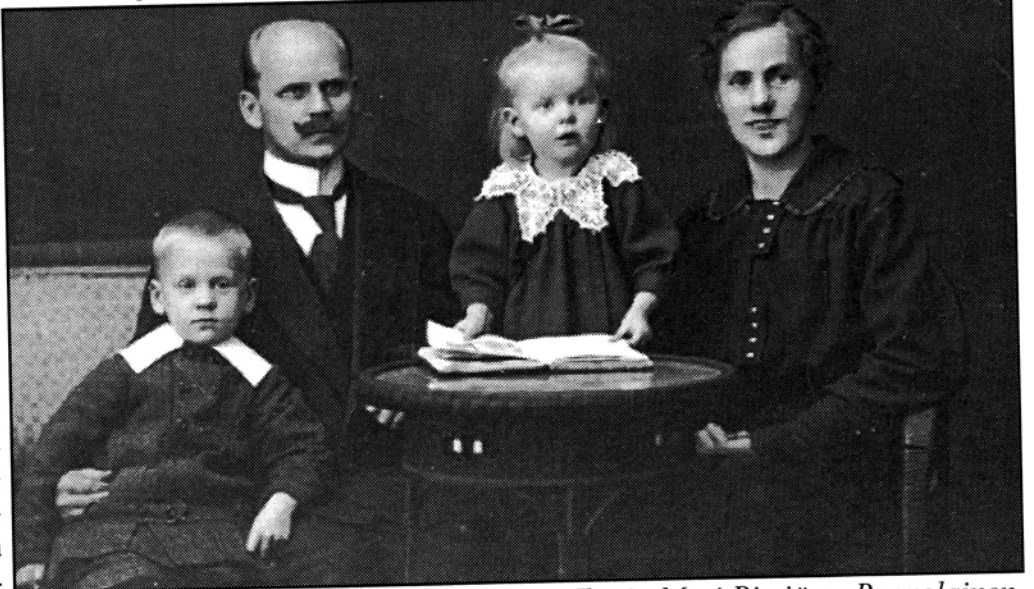
Poikahan teki sen, kiipesi kuin merimiehenä korkeaan laivanmastoon.

A l a - luokilla ja ennen merelle menoa teimme kaikki lapset ja apulaistyttö yh-

Uolevi suojaa pikkusiskoa 1916.

ta, vähän suurempana oltiin käsikädessä. Kun myöhemmin olimme muuttaneet isompaan kotiin puutarhoineen, alkoi jo ilmetä jonkin sortin ylemmyyttä likkaa kohtaan. Ensin lumella kyllä pestiin kasvot, jos pihalla vastaan sattui lapsia. Kouluaikoina meillä aina asui kaksi koulupoikaa Uolevin huoneessa ja minun pienemmäs-

Perhe vuonna 1917 tai 1918. Uolevi, Sasu, Ilta ja Mari Pimiä s. Paavolainen.

Uolevi kaksi päivää Ilmarisesta uimalla pelastautumisen jälkeen.

dessä puutarhaym. työt äidin ollessa poissa kotoa sairauksien takia. Kuvaavaa on Uolevin kirje äidille: "Kaaliloi ei olla viel saatu, kun niitä ei ole tullut osuuskauppaan - Mielikki on jo viety pois. Kasvit ovat vielä maassa. Milloin kasvit otetaan maasta? ... Monta pusua siulle Uolevilta."

Ylioppilaaksi Uolevi tuli jo 1930. Sen jälkeen seurasi kadettikoulu vv. 1930-1932 ja siitä ura eteni jotenkin tähän tapaan: Merisotakoulun kadettina 1939-1940, perämieskirja 1938, merikapteeni 1939, merisotakoulun miina-alan kurssi 1941 ja kapteeni 1949. Vuosina 1932-33, 1939-40, ja 1942-45 tykkiveneen I upseerina ja päällikkönä, laivaesikunnan adjutanttina 1940-41, raivaajalaivueen päällikkönä 1941-42, Saksan laivaston miinanetsintälaivueessa 1942, raivauslaivueen komentajana 1945-52, Helsingin laivastoaseman merenkulku-upseerina 1952-58. Vuonna 1958 Mikko Uolevi erosi merivoimien palveluksesta ja siirtyi kauppalaivaston palvelukseen.

Kun Suomen Joutsen oli laiturissa Katajankallalla, pääsin kerran tutustumaan laivaan sisältä. Muuten tapahtui Uolevin kohtaaminen ainoastaan portilla, jonne vein opiskeluaikoinani orvokkikimpun, ja äiti lähetti aina ruokapaketteja samoinkuin minullekin opiskeluaikoina, monia, monia.

Purjelaivat, joilla Uolevi palveli olivat mm. Suomen Joutsen, Pamir, Passat ja jotain muitakin. Kolme kertaa maapallon ympäri tuli purjehdittua. Oli siinä varmaan ollut työntä ja myrskyä vaikka millä mitalla.

Kun Uolevi tuli lomilla kotiin käymään, alkoi piano soida, sauna lämmitä ja piirakoita tuli pöytään. Kuulimme selostuksia matkoista ja matkojen kohteista, ja silmät pyöreinä katselimme valokuvia myrskyävästä valtamerestä. Melkein pienen mökin korkuisia laineista, joihin laiva kallistui niin, että mastot ulottuivat mereen. Mutta mastoon oli kiivettävä ja työt tehtävä. Kauniilla säällä oli laivan korjailuja ja Uolevillä mahdollisuus lukemiseen, jota hän harrasti ahkerasti kuolemaansa asti. Isän mukaan piti kyllä lukea vain hyvää kirjallisuutta.

Panssarilaiva Ilmarisen, jolla Uolevi sota-

kana palveli, tuhosta on V. Heinämies kirjoittanut kirjan: "Seitsemän minuuttia merellä". Se oli aika, jonka kuluessa laiva upposi syvyykseen. Otan tähän muutamien kohdan kirjasta: Kauhean rysähdyksen jälkeen alkoi laiva kallistua, ja huudettiin, että oliko kysymyksessä miina, torpedo vai mikä. Alkoi kompuroiminen pimeässä, tavaroiden sekamelskassa, kovassa naftan hajussa.

Kahden muun miehen, joista toinen makasi puolittain tiedottomana, ja Uolevin pelastamaan tulleen VMV:n miehistö kykeni poimimaan ylös vedestä. Uolevin kerrotaan vaappuvien askelin naftan liukastamalla pinnalla päässeen keulaan ja alas skansiin toisten pelastuneiden joukkoon. "Peevelin pimiä täällä tuntuu olevan ilman minuakin", sanoi luutnantti Pimiä. Keskustelu jatkui: Olisiko meidän radistikin joukossa?" kysyi Uolevi. "Tässä, herra luutnantti." "Hauska kuulla. Vastikään kuuntelimme yhdessä radiota, nyt sitten ollaan täällä. Niin Luoja meitä paiskoo."

Jossain ryhmässä joku kyseli, onko kukaan kuullut Mikosta. "Hän ei päässyt kölille, mutta kyllä se poika itsensä klaaraa varmasti." "Olis se kiva." "Varmasti klaaraa."

Pelastuneita oli 132 ja kuolleita 271.

Turkuun vietyinä saivat miehet vaatteita päälle, ruokaa ym. Turusta pystyi Mikko Uolevi soittamaan Ruotsiin morsiamelleen Ester Anderssonille. Kun Uolevi tuli sitten Lahteen vanhempien luokse kotiin, oli tervehdyksenä: "Tässä tulee poikanne eikä ole kuin kravatti kaulassa." Tarkoitti, että omista vaateista ei ollut muuta jäljellä.

Uolevi ja Ester vihittiin vuonna 1943. Perheeseen syntyi tytär Lou-Lou Anneli ja poika Mikko Juhani.

Varsinkin karjalaisten luonne ja elämä on vastakohtia täynnä. Elämä on kuin kirjava kudelma, jossa on kirkkaita loimia ja tummia loimia - elämän lankoja. Niin oli Mikko Uolevinkin elämä.

Ester Andersson ja Mikko Uolevi vihittiin 1943 Ruotsissa Eskilstunassa.

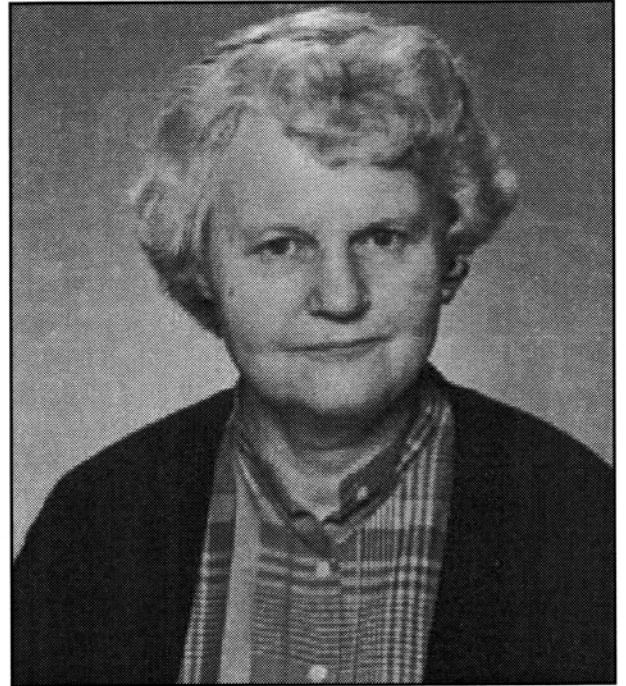
Ritva Paavolainen kunniajäseneksi

Terijoen sukukokouksessa 1.7.2000 Paavolaisen sukuseura ry kutsui yksimielisesti johtokunnan esityksestä suvun kunniajäseneksi FM Ritva Paavolaisen. Ritva Paavolainen on kotoisin Helsingistä ja tullut sukuun jo vuonna 1952. Lapsuuttaan hän on kuvannut lehdessämme (1994/18).

Vuodesta 1984 vuoteen 1992, kahdeksan vuoden ajan hän hoiti sukuseuran sihteerin ja lehden toimittajan tehtäviä. Tässä toimessaan hän oli erityisen uuttera ja täsmällinen, huolehtien mm. jäsenkortistosta ja lehden aineiston keräämisestä. Puheenjohtajalle hän toimi tarkkana tukena.

Ritva Paavolaisen työpanos on ollut erittäin merkittävä koko seuramme toiminnalle.

Kiitämme ja onnittelemme uutta kunniajäsentä.

Sukulaiset

Odotamme edelleen teiltä kuvauksia perheenjäsentenne vaiheista. Lähettäkää myös kuvia, runoja ja muita juttuja. Haastatelkaa ajoissa vanhempianne ja isovanhempianne, ettei arvokas tieto pääse katoamaan.

Tämänkin päivän arkielämää on syytä kuvata. Tulevien polvien on helpompi etsiä tietoa meidän ajastamme. Tarttuka rohkeasti kynään. Kerotkaa harrastuksistannekin.

Lähettäkää kirjoitelmanne ennen aineistopäivää Anneli Iloselle Tuittulantie 300 14700 Hauho; sähköposti: anneli.ilonen@mail.htk.fi

Muista pysyä aikataulussa, ettei lehden ilmestyminen viivästy. Aineistopäivä on 28.2.2001.

Toimitus ja johtokunta

Lehden toimituskunta toivottaa lukijoille Hyvää Joulua ja elämänmyönteistä Uutta Vuotta.

Tattiportilla tavataan

Polviselkä - Tirttula -kyläkirja
Sisältää 336 sivua kuvauksia näistä Kivennavan kylistä, historiasta, ihmisistä, työstä, harrastuksista, kulttuurista ja elämästä. Kirjan hinta on 200 mk. Ota yhteys puh. 03-6751209 tai 03-6544903; sähköposti: anneli.ilonen@mail.htk.fi

Sukuseuran tuotteita saat mm. sihteeriltä:

- seuran adresseja á 50,00 mk
- lehtemme vanhoja ja uusia numeroita á 10 mk

Tilaamalla näitä tuet sukuseuran toimintaa.

Eeva Sundberg
Vänrikki-Stoolinkatu 3A7
00100 HELSINKI
(1.4. alkaen) puh. 09-436 555 00

Myös johtokunnan muilta jäseniltä kannattaa kysyä.

Eino Ilosalo

Paavolaisten sukuseuran matka Kivennavalle

Matka alkoi 30.6.2000 kohti niitä alueita ja koteja, jotka niin monet olivat joutuneet jättämään Neuvostoliiton hyökättyä Suomeen.

Lähtöpäivä oli pilvipoutainen, lämpötila kahdenkymmenen asteen seutuvilla. Nousin bussiin Lahdessa. Tämä Tampereelta lähtenyt auto täyttyi nopeasti. Aikaisesta aamusta huolimatta tunnelma oli korkealla. Tämän auton merkitsen numerolla kaksi, koska toinen tulee suoraan Helsingistä.

Siinä matkan aikana Pentti Kopperi selaili sukuluetteloida ja sainkin häneltä kuulla, että Paavolaisen suku jakaantuu seitsemään sukuhaaraan. Reippaan rupattelun merkeissä matka sujui ettei huomattakaan, kun olimme Vaalimaalla, jossa Helsingistä saapunut ryhmä liittyi seuraamme.

Söimme vahvasti, vaihdoimme valuuttaa, täytimme myöhemmin tarpeettomiksi käyneitä papereita. Suomen tullista selvisimme kymmenessä minuutissa. Venäjän tullissa odotellessamme vuoroamme totesimme Suomen puolelta tulevien autojen olevan täynnä tavaraa ja että tullimuodollisuudet olivat hyvin ylimalkaiset. Niinpä autojono lyheni hyvää vauhtia.

Kuten idästä yleensä tulee epämiellyttävää, niin nytkin sade alkoi, mutta ei onneksi jatkunut pitkään. Huomasimme tienviitan, jossa luki Viipuriin 53 km. Näin siinä katselimme ja kukin omiin ajatuksiin vai-

puneina teimme omia havaintojamme. Viipurissa pisti silmämme erään sairaalan kohtalo. Rakentaminen oli jäänyt kesken, koska ikkunat oli varastettu ja muutenkin koko sairaala oli rappiolla.

Nautittuamme kahvit ja virvokkeet hotelli Druzhbassa lähdimme klo 14.55 kohti Terijokea. Matkan aikana muutamat kertoivat omia muistojaan Viipurista, mm Annikki kertoi Tattiportista - hyvästä treffipaikasta, sekä muita hauskoja muistoja. Noin klo 17.30 olimme perillä Terijoella. Majoituimme hotelli Severnaja Rivieraan.

Iltä kului tutustumisella Terijoen ympäristöön. Meren ranta oli houkutteleva ja ilta vierähtikin siellä pikkutunneille saakka. 1.7. klo 9.30 lähdimme matkalle: Vuottaa, Kirkonkylä, Raivola. Ennen lähtöämme joku osti kartankin ahkeralta, edellisenä iltana esiintyneeltä vartijalla.

Ajettuamme noin 4 km autosta numero 1 hävisivät jarrut. Hetken siinä odottelimme, miten tästä eteenpäin? Pian ilmestyikin apuvoimia. Henkilöauto ajoi viereemme, takakontti auki ja ei kun myymään viinaa, tupakkaa ym. Tavaraa tuntui olevan. Tämä oli sama mies, joka toimi vartijana sekä kartanmyyjänä. Pian peruutti toinenkin auto ja tavaraa oli sielläkin paljon.

Bussinkuljettaja jäi yksin korjaamaan jarruja matkustajien siirtyessä autoon numero 2. Näin mat-

Terijoelle saavuttuamme kuuntelimme matkanjohtaja Pentti Paavolaisen ohjeita. Pentti on kuvassa selin.

ka jatkui.

Raivolan asemanseutu oli vähän niin ja näin. Matkamme edettyä näkyi Petteri Paavolaisen kauppa, valkoinen ortodoksinen kirkko sekä muutamia omakotitaloja. Junakin siinä aavemaisemassa kulki.

Saavuimme Kivennavan kirkolle. Samalle parkkipaikalle ilmestyi myös bussi no 1. Taitava kuljettaja. Kirkko on ollut kauniilla mäellä, josta on mahtavat näköalat joka puolelle. Rakennukset vain pilaavat maisemaa.

Nousimme mäkeä ylös. Tien molemmin puolin oli Reino Paavolaisen isän istuttamia puita tai ainakin niiden juurivesoja. Tutustuimme ympäristöön. Vietimme harrastunnelmaisen hetken Ikuisuuden Portin läheisyydessä. Tilaisuudessa Maj-Liisa Paavolainen luki psalmin 23, "Herra on minun paimeni." Päätteeksi veisasimme suvivirren. Kirkonmäen ku-

Ilta-auringossa Terijoen hiekkarannalla. Vas. Aira Toropainen s. Ahonen, oik. Katri Vainio s. Hopponen molemmat Kangasalta, keskellä Maj-Liisa Paavolainen Tampereelta.

peessa oleva Katri Paavolaisen muistopatsas tietysti myös kiinnosti suvun jäseniä.

Otin kuvan yksinäisestä, ilmeisesti juoksuhaudan pohjassa olevasta muistomerkestä. Rautaristi oli siitä katkaistu. Ei tämäkään ihminen varmaan eläes-

Terijoen rannassa. Eturivissä vas. Wolff Popelka, Raija Hurmalainen, Marjut Popelka, Paula Hämäläinen, Ville Paavolainen ja Maj-Liisa Paavolainen. Takarivi vas. Eero Hurmalainen, Risto Hurmalainen, Kari Hämäläinen ja Ville Hurmalainen. Popelkat Nummelasta, Hurmalaiset Helsingistä, Hämäläiset Kouvolasta, Paavolaiset Lahdesta ja Tampereelta.

sään voinut ajatella, että hänen hautapaikkansa tulisi vainolaisen häpäisemäksi. Sankarihautausmaakin oli joutunut myllerryksen kohteeksi, kun vesijohdot oli alueelle rakennettu.

Näkymät olivat upeat. Upea näköala Linnamäelle. Kirjailija Olavi Paavolaisen kotipaikka Vienola näkyi, samoin Käävän 3-kerroksinen kauppaliike, sekä Reino Paavolaisen kotipaikka Metsola. Vuottaalla tutustuimme muutamien mukana olevien kotipaikkojen raunioihin. Etsimme kivijalkoja, kaivoja ja muita merkkipaikoita, mutta emme löytäneet. Kyllä tuntui murheelliselta. On vain muistoja - ei muuta.

Jatkoimme matkaa: Tirttula-Polviselkä-Joutselkä-Terijoki. Pentti Kopperi jutteli matkan aikana, muisteli menneitä tapahtumia. Kävimme Polviselällä Jaakko Ilosen kotipaikalla. Sieltä hän muisti mm. jatkosodan v. 1944 hyökkäysvaiheen alkamisen katsellessaan toisten lasten kanssa venäläisten lentokoneiden lentoa. Matkallamme poikkesimme Kuokkalassa myös Ilja Repinin taiteilijakodissa. Tänne Penatyn puistoon taiteilija on haudattu. Eläessään hän lahjoitti taideteoksiaan Suomen Taideyhdistykselle.

Paljon oli matkan varrella näkemistä. Ajoimme kaunista Suomenlahden rantatietä Terijoelle. Ilta-ruokailun aikana tuli enemmän Stalinin kuin minun näköiseni kissa ruokaa pyytämään. Tietenkin suoma-

laisten puolelle. Keijo Huomo antoi sille ruoka-annoksestaan. Alkoi Paavolaisten sukukokous, jota johti Matti Paavolainen. Kokous oli mielenkiintoinen ja rakentava.

Aamulla 2.7. lähdimme kohti Viipuria ja Suomea. Tutustuimme matkan aluksi ortodoksisen kirkkoon Terijoella. Liikennettä oli melkoisesti. Polviselkä ohitettiin. Heinä kasvoi, vaan eipä niittäjää näkynyt, ei myöskään eläimiä. Saavuimme Viipuriin. Söimme vahvasti DRUZHASSA ja sitten torille. Jälleen kaupustelijoita ja kerjäläisiä kaikkialla. Hauskin tapaus siltä reissulta oli kun Pentti Kopperi vaihtoi vanhan kolikkopussinsa sylilliseen työkaluja. Matkalla näkyi ränsistyneitä vartiokoppeja. Mikä käyttö lie niilläkin ollut.

Saavuimme rajalle, jossa odottelimme kyllästymiseen saakka. Aikanaan saavuimme Suomen puolelle. Minulle matkasta jäi sellainen vaikutelma, että jokainen, joka on pakon edessä joutunut kotinsa jättämään kaipaa syntymäkotiaan koko elämänsä ajan. Toivon, että heidän jälkipolvensa ymmärtäisivät vanhempiensa vaikeita kokemuksia, mihin he ovat aikanaan joutuneet. Kannattaa arvostaa ja olla ylpeä suomalaisuudesta. Tätä maata kannattaa asua. Mitä tulee Karjalan kannakseen, oli se luovutetuista alueista Suomen rikkainta, arvokasta aluetta.

Serkuksia ja sisarukset Terijoen ortodoksisen kirkon portailla. Vas. Matti Reinonpoika T133, takana Ville Matinpoika T1100, Inkeri Auliksentytär T594 ja aviopuoliso Heikki Nummelin T601, kaikki Lahdesta. Oik. Veli Auliksenpoika T132, Suur-Miehikkälästä ja Sirpa Velintytär T599 Peltola Anjalankoskelta.

Maj-Liisa Paavolainen

Jarrut hukassa

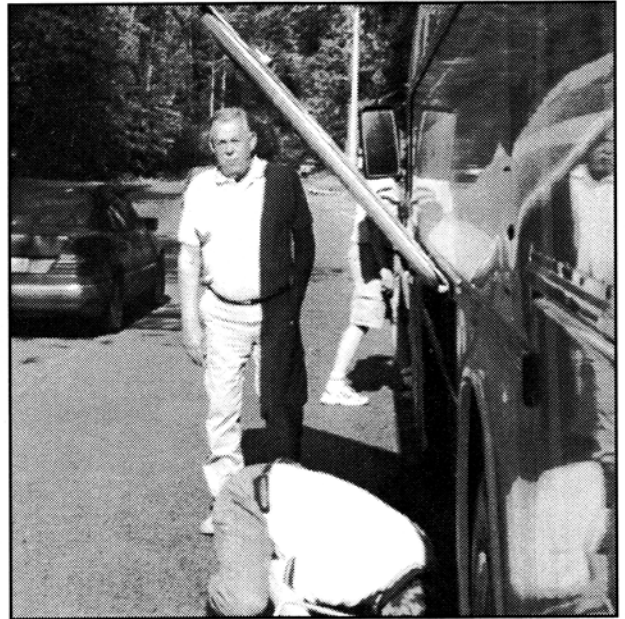
Niin meille Kivennavan matkaajille kävi lauantai-aamuna 1.7.2000 Olimme tuskin paria kilometriä ajaneet Terijoen Rivierasta Raivolan suuntaan, kun ykkösautosta hävisivät jarrut.

Siinä me kapean tien poskessa seisoimme peräkanaa molemmat autot. Mietimme ja haikailimme ratkaisua pulmaan. Ratkaisuksi osoittautui se, että autojen uumenista kaivettiin esille tyhjät limsakorit ja tuotiin ne lisäistuimiksi kakkosautoon. Sinne sitten koko joukko yhteen autoon.

Pahalle tuntui jättää ykkösauton kuljettaja yksin korjaamaan, kun venäläiset niin hulvattomasti ajaen ohittelivat. Hän ei kuitenkaan halunnut kenenkään jäävän kanssaan, vaikka vapaaehtoisia olisi löytynyt. Niinpä me lähdimme kohti Raivolaa, ja hyvä sopu tilaa antoi.

Vähästä ajasta oli kuitenkin tuhraantunut niin paljon, että Raivolassa ei ollut varaa jalkautua. Kurkistelimme auton ikkunasta, että siellä se joki virtailee. Roslivaksiko sitä autossa joku nimitti? Senkin tiesimme, että tien vasemmalla puolella oli lehvästön kätkössä musta, korkea Edith Södergranin muistopaisi ja harmaa graniittinen Totti-kissan näköispatsas.

Sen sijaan tien oikealla puolella näimme ihan omin silmiin Paavolaisen vanhan kauppatalon, joka näytti nytkin palvelevan entisessä käytössä. Tosin sitä oli ulkoisesti ehostettu sitten viime näkemän. Se oli

Miehiä toteamassa tilannetta. Auton vieressä seisoo Kari Hämäläinen T473, Kouvolasta. Kuka lie toinen, joka ilmeisesti keskustelelee auton alla olevan kuljettajan kanssa.

saanut uuden, kirkkaanvihreän maalikerroksen.

Siitäpä sitten jatkoimme matkaamme Kivennavalle ja kohti kirkonmäkeä. Kun sitten aikanaan laskeuduimme alas kirkonmäeltä, oli ykkösautokin taitavan kuljettajan korjaamana meitä odottamassa.

Kiire oli eteenpäin. Ihan tuntui kuin olisi tuli ollut hännässä, niin piti vauhdilla kiiruhtaa autoihin ja lähteä liikkeelle.

Teimme sentään vielä kiepin Vienolassa toteamassa, että tässä se oli ennen Olavi Paavolaisen koti kuuluisine puutarhoineen ja tekolampineen. Ei ollut kaunista puutarhaa, ei kaarisiltaa, eivätkä iirikset kukki-neet lammen rannalla. Paikalle oli rakennettu sairaala. Tästä poikkeamisesta huolimatta ehdimme kuin ehdimmekin ajoissa, tai ainakin melkein, lounaalle Terijoen Rivieraan.

Tirttulan kylä oli lähes kokonaan perunaviljelmänä. Kuitenkin Maire Liimatta T457 löysi Paavolaisen pihan alueen korkeaksi kasvaneen kuusiaidan opastamana. Näin vunukoiden, Karin T 557 ja Nikon toiveet vaariensa Kaarlon T77 ja Kalevin T127 syntymäpaikalle pääsemisestä toteutuivat.

Ulla-Marja Hietala

Tunnelmia Vuottaalla

Siellä minne äitini sydän on osittain jäänyt, missä minun elämäni rakennuspuut ovat osaltaan kasvaneet, siellä minun kuvani omasta itsestäni vielä 45-vuotiaana tarkentui ja samalla vahvistui. Olen jatkumon yksi osa. Minä tulen osaltaan niistä juurista, joihin juuri olen ollut tutustumassa. Ikään kuin olisin saanut vahvistavan kosketuksen menneiltä polvilta.

Olen myös edelleen luovuttava, antava osa jatkumoa. Annan lapsilleni Matille, Laurille ja Ilmarille sitä tietoa ja kokemusta, jonka koen tärkeäksi. Koen siirtäväni ennen kaikkea ihmisen tapaa suhtautua toiseen ihmiseen tietyllä tavalla. Arvostavasti ja toisen persoonaa kunnioittavasti, kuitenkin samankaltaisina, tasavertaisina.

Vuottaa, kylä josta olen kuullut monasti, on mielessäni elämää täynnä. Elämä oli siellä vaatimatonta, mutta henkinen varanto rikas. Harmaat talot ja piharakennukset, kujaset, ihmiset työn touhussa, lapset kesäisellä joella. Niityillä suuret kullerot paistivat auringon kanssa valaisten taloudellisesti puutteellista elämää.

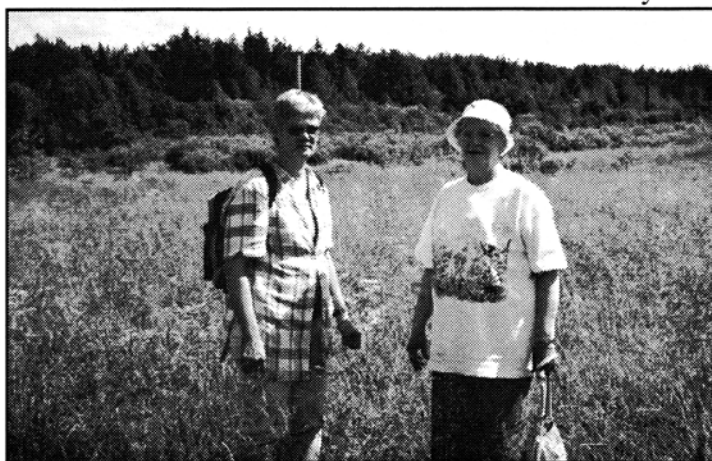
Äitini vain vuoden valmiina olleen talon ja sen asukkaiden Paavolaisen Juhon (T43), Aionon, Sirkkan, Elvin, Sylvin ja Marjatan eteenpäin pyrkivän elämän pysäytti alkanut sota. Se pysäyttää mielettömällä, kaiken alleen ruhjovalla tavalla ihmisten elämän tällä pallolla yhä. Yhtäkkiä arkipäivä saa infarktintä, joka jättää pysyvät jäljet.

Sukukokousmatka Terijoelle kesällä 2000 painui mieleen kaikkine vaiheineen. Kaikkein kiinnostavin ja koskettavin kohde oli kuitenkin äitini kotitalon paikka Vuottaan kylässä, etelään antavalla rinteellä. Taloa ei enää ollut. Paikalla jossa se joskus oli ollut, kasvoi nyt kaunis heinäinen kukkaniitty. Sitä äitini kanssa ajatuksiimme vaipuneina mittailimme, kävelimme, kuin löytääksemme jotakin. Äiti haki kaivon paikkaa, minkä hän ja isä edellisellä matkalla äidin kotikylään olivat löytäneet. Oletetulta talon paikalta ilman parempia työvälineitä kuin paljaat kädet kaivoin kiviä, joiden toivoin olleen siinä silloin, kun talo ja äiti täällä olivat ja elivät. Päivänkakkara juurineen kulkeutui myös Tampereen Vehmaisiin, jossa se vielä syksyllä näytti elinvoimaiselta. Oli vaikea jättää tuo kaunis niitty. Tuntui kuin osa itseäni olisi jäänyt sinne heinikkoon.

Maisema oli kaunis mäellä, josta etsimme merkkejä suvun kantatalon paikasta. Heinikkoa, avaruutta, linnunlaulua, lempeää tuulta, kuin toista todellisuutta. Niiden ihmisten kaipaus, jotka etsivät täältä kotia tuntui niin tutulta. Onko se siirtynyt täältä lähteneiden lapsiin... Kaipaus - toisaalta vuosikymmeninä rakentunut tyytyminen siihen miten asiat ovat.

Palatessamme tuolta mäeltä kohtasimme paikallisia kyläläisiä, joille vähäisellä venäjän kielen taidollani kerroin miksi suomalaiset täällä ovat. Perheen nelikymmenvuotias isä pani kätensä rinnalleen ja sanoi ymmärtävänsä. Saimme kutsun jäädä lauantai-iltapäivän viettoon heidän kanssaan, vodkaa olisi ollut ja syötävääkin, mutta Terijoen kylpylän mielenkiintoiset tarjottavat odottivat. Ihmiset, niin toistensa kaltaiset, samat tunnot, puhut sitten äitivenäjää tai soljuvaa suomea.

Paluumatkalla mietin, että ihmiset, jotka palaavat tänne kaipauksensa vetämänä, ovat rikkaampia kuin ne, joille menneisyys on ollut lempeämpi. Rikkautena saatu mahdollisuus kasvaa kivun yli?

Ulla-Marja (T857) äitinsä Elvin (T328) kanssa Vuottaan kotin kukkaniityllä.

Vuottaan kylää joen suunnasta katsottuna. Vasemmalla on ollut mylly ja oikealla sahalaitos. Vertaa kuvaa lehden numero 25 sivulla 7.

Petra Paavolainen

Nuoren osanottajan muistoja

Isäni Pekka Paavolainen (T 109) kysyi minulta keväällä, kun tieto Kivennavan sukukokouksesta varmistui, haluaisinko lähteä mukaan, Mietin hetken ja ajattelin "Miksen lähtis ... ei tässä nyt kummempaakaan ole tiedossa" ja lupasin lähteä mukaan. Kun matka alkoi lähestyä aloin hiukan katurua. Veljeni ei päässyt mukaan ja täti-nikin perui viime hetkellä. Enhän tuntisi ketään ja olisin selvästi joukon nuorin. Tuskin minua kaivattaisiin, jos peruuttaisin. Oli luvattu aurinkoa viikonlopuksi ja ajatus bussissa istumisesta helteellä ei ollut kovinkaan innostava. Koin kuitenkin omantunnon piston, sillä tiesin, että matka olisi isälleni erityisen tärkeä varsinkin, jos myös nuorempi sukupolvi olisi kerrankin mukana. Päätin muuttaa asennettani ja ottaa matkasta kaiken irti ja nauttia.

Aamuerätyks oli tuskainen opiskelijalle, joka yleensä herää rauhassa yhdeksän aikoihin. Keskustorilla olikin jo osa joukosta valmiina ja ainoa mikä puuttui oli bussi. Tunnistin osan ihmisistä ja muistin heidät sukukokouksista. Pienenä tyttönä olin useinkin sukukokouksissa mukana ja olin innokas arvan myyjä. Muistan erityisesti kokouksen, joka kuvattiin telkkariin. Olin tohkeissani ja kansallispuvun letit liehuen koitin aina tuppautua sinne missä kamera oli. Kun mummoni Erna Paavolainen toivotti sukulaiset tervetulleeksi ja häntä kuvattiin, olin tiukasti mummon vieressä ja jännitin kameroita. Nyt kun olen katsellut videolta tuota kohtausta, olen nauruskellut omalle naamalleni ruudun alareunassa. Muistan silti hyvin kuinka teininä ei hirveästi naurattanut, kun katsoimme sukujuhlia historian tunnilla. Mutta takaisin heinäkuiseen perjantaiamuun. Tampereelta lähtijöitä oli kymmenisen henkeä ja lisää poimisimme kyytiin matkan varrelta. Otin mukavan asennon ja ajattelin vielä jatkaa uniani hetken.

Nukuin välillä, mutta suurimman osan ajasta en malttanut olla kuuntelematta muiden matkalaisten tarinoita ja muistoja edellisiltä Kivennavan reissuilta ja ajasta, jolloin he itse vielä asuivat tuolla seudulla.

Linja-auton perällä oli helppo katsella kartasta, mihin ollaan menossa. Timo, Eva, Irmeli, Esa, Petra (=Saka) ja Pekka Paavolainen.

Malja esi-isille Suur-Kultalan edessä.

Kuunnellessani muistoja koulusta, kavereista, leikeistä, maisemista ja ihmisistä alkoi matkan merkitys kirkastua minulle enkä katunut enää yhtään lähtöäni. Mietin itsekseen, että mitä itse muistan neljäkymmenen vuoden päästä lapsuudestani ja mikä mahtaa olla maailman tilanne silloin.

Saavuimme Vaalimaalle puolen päivän aikoihin ja tapasimme loput matkalaisista, joihin kuuluivat myös isäni kaksi serkkua (Timo ja Esa Paavolainen) vaimoineen. Nyt oli koko porukka koolla ja lounaan jälkeen matka jatkui tullin kautta Venäjän puolelle kohti toisille niin tuttuja maisemia. Matkalla Viipuriin saimme hienon matkaopaskertomuksen ajoista ja oloista Viipurissa ennen sotaa. Tarinat olivat mielenkiintoisia ja valottivat hyvin millaista elämä oli ollut. Kaikesta päätellen melko onnellista aikaa. Kaiken rapistuneen ja unohdetun komeuden alla pilkkotti

silti jotain, mistä pystyi kuvittelemaan kuinka upea kaupunki Viipuri on ollut. Oli hienoa nähdä kaupunki josta mummoni on lähtöisin ja jännittävää saada jonkinlainen kontakti paikkoihin, joista oli niin monesti kuulut erilaisia tarinoita. Pikaisen pysähdyksen jälkeen jatkoimme kohti Pohjolan Rivieraa, joka olisi hotellimme viikonlopun ajan.

Harmaa kaupunki vaihtui vehreään maaseutuun. Olin tarkoituksella kuvitellut hotellin hirveäksi paikaksi, jotta en pettyisi liikaa. Mutta täytyy sanoa, vaikka ei puhuttu loistomajoituksesta, oli paikassa oma viehätyksensä. Ja selvästi oli nähtävissä, että kehitystä tapahtuu. Iltaisin oli mukava istua rannalla olevalla pienellä terassilla ja juoda kuohuvaa ja jutella sukulaisten kanssa, joita turhan harvoin näkee. Olin varautunut siihen, että kotiin palattaessa olisin nälkäkuoleman partaalla. Eihän Venäjällä syödä muuta kuin kuivaa leipää, paleltunutta perunaa ja könttäistä lihaa. Taas koin positiivisen yllätyksen;

Maj-Liisa Paavolainen lukee Psalmin 23: Herra on minun paimeneni Kivennapaseuran v. 1993 pystyttämän Ikuisuuden portti -muistomerkin äärellä. Portin taosmalli on Kivennavan kuudennen kirkon portista.

Ja sitten kunnon lounas Viipurissa. Pentti Paavolainen vai moineen sekä Irmeli, Esa, Saka, Timo ja Pekka.

Nousemme Kivennavan kirkonmäelle. Osa puista on Reino Paavolaisen isän alun perin istuttamia.

ruoka oli syötävää ja varsinkin aamupuuro hillon kanssa katosi nopeasti lautaseltani. Myös paikallinen tee ansaitsee maininnan. Miinusta taas voisin antaa ruokalistan vaihtelevuudesta tai pikemminkin siitä, ettei vaihtoehtoa juuri ollut. Tosin Esa Paavolainen sai jollain konstilla loihdittua pöytään kasvispaistosta ja rahkapullaa eli kannattaa aina yrittää.

Matkan mielenkiintoisin osuus oli tietenkin retket niihin kyliin, joista ihmisillä oli niin paljon muistoja. Ja taas kuulin lisää mielenkiintoisia ja hauskoja juttuja. Olin nähnyt kuvan ja kuullut jonkin verran talosta josta vaarini Jussi Paavolaisen isä, Mikko Paavolainen oli lähtöisin. Kyseessä oli kaunis punainen talo (Suur Kultalaksi kutsuttu) Vuottaan kylässä. Mikä jää mieleeni varmasti ikuisesti, on hetki, kun seisomme koko paikalla ollut haara hetken omiamme mieltien vaarini talon edustalla ja nostimme maljan Mikko-vaarin talon pellolla seisten. Oli erittäin liikuttavaa ja jotenkin juhlallista seurata ihmisten kasvoja ja yrittää miettiä mitä he ajattelevat hetkenä jolloin tutut tiet, pellot ja talot ovat silmien edessä pitkästä ajasta.

Monet kylät olivat todella kurjassa kunnossa ja olikin turhauttavaa ajatella sitä, mitä voisi olla. Sillä edellytykset mitä kauneimmille kyläidylleille olivat olemassa. Hetki, jonka vietimme suomalaisten muistoportin edessä oli täynnä tunnetta ja uskon että itse kullakin nousi kyynel silmänurkkaan ja kunnioitus esi-isiämme kohtaan kasvoi jälleen. Itselläni ainakin arvostus isovanhempieni ja koko sukuani kohtaan nousi ja ymmärsin, kuinka tärkeää on oman itsensä ja identiteettinsä kannalta tuntee sukunsa juuret ja historia. Tiedonhaluni kasvoi ja on varmaa, että jos suinkin pystyn, osallistun myös seuraavaan sukukokoukseen.

Kaikkia matkalla olleita lämmöllä muistaen ja kaikesta kiittäen, Saka.

Annikki Paavolainen

Paavolaisten sukukokous

Paavolaisten sukuseuran varsinaisessa kokouksessa Terijoella 1.7.2000 valittiin Rauno Paavolainen edelleen puheenjohtajaksi. Erovuorossa olleista johtokunnan jäsenistä, Lauri Paavolainen valittiin uudelleen ja Mikko-Pekka Paavolaisen ilmoitettua, ettei ole enää käytettävissä, valittiin hänen tilalleen varajäsen Erkki Paavolainen. Erkin tilalle varajäseneksi valittiin Inkeri Nummelin. Puhetta johti sukukokouksessa Matti Paavolainen ja pöytäkirjan kirjoitti Annikki Paavolainen.

Sukukokous vahvisti myös johtokunnan esityksen Ritva Paavolaisen valinnasta kunniajäseneksi. Hänestä kerrotaan toisaalla lehdessämme.

Sukukokous hyväksyi myös sääntömuutoksen, toimintakertomuksen tilinpäätöksineen sekä toimintasuunnitelman ja talousarvion. Toiminnassa on ta-

vanomaisten lehden julkaisemisen ja sukukokousten yms. lisäksi uuttakin. Lehdessä julkaistaan luettelo kaikkien edellisten lehtien artikkeleista siksi, että siitä jäsenet voisivat katsoa, onko oma sukuhaara jäänyt pimentoon. Tarkoitushan on saada jokainen sukuhaara tasapuolisesti esille sekä esittelyinä että hengentuotteina. Luettelosta voi olla eri tavoin apua sukuseuran ja tutkijoiden työhön.

Uutta on myös, että ryhdytään selvittämään, minne sukulaisia on haudattu. Tämä on tietysti pitkäaikaisempi kuin yhden toimintakauden kestävä tehtävä.

Johtokunnan järjestäytymiskokous pidettiin välittömästi varsinaisen kokouksen päätyttyä. Nykyinen johtokunta selviää lehden sivulta 2.

Maj-Liisa Paavolainen

Vähän T-numeroista

T-numeroiden antamisessa on ollut monta mutkaa matkassa. Herää kysymys, miksi numerointi tuntuu aika sekavalta. Alunperin T-numerot oli annettu ainoastaan avioituneille suvun miespuolisilla jäsenillä. Sitten eräässä sukukokouksessa, kauan sitten, suvun esimies ilmoitti, että tyttäret eivät kuulu sukuun. Siitäkös nousi tosi kohu.

Muistan varsin hyvin Mari Pimiän reaktion. Se oli jotakin tähän tyyliin: ”Voittaks työ kuuvitella. Meiä Erkki sannoo, etten mie muka kuulu sukkuu. Ja mie ko en sitä hyväksy!” Eikä hän sitten hyväksynyt, kuten hyvin tiedämme. Muutamat tyttäret loukkaantuivat niin, että jäivät pois sukuseurasta. Vuosikymmenien kuluessa on tämä asia kuitenkin palannut takaisin jengoilleen.

Sitten tuli se vaihe, että kaikkien miesten piti saada oma T-numero. No, annettiin. Joittenkin aikojen kuluttua oltiin ”kypsiä” hyväksymään T-numerot myös tyttärille ja aviovaimoille, koska kuuluvathan

he yhtä lailla sukuun kuin miehetkin. Tehtiin siis niin. Aviovaimoille annettiin numerot jostain määrätystä vuosiluvusta alkaen, koska oletettiin, että sitä vanhemmat ovat jo kuolleet. Ja niin taas värkättiin numeroita.

Kuitenkin taas jonkin ajan kuluttua huomattiin, että tottakai ne tuiki vanhatkin esiäidit tarvitsevat omat T-numeronsa. Siinä vaiheessa olivat numerot jo huiman suuria, ja niin esi-isillä ovat pienimmät ja esiäideillä isot. Tästä sekamelskasta huolimatta systeemi toimii, ja sitä kannattaa käyttää.

Miesten T-numerot tulevat Paavolaisen nimeä kantavan aviomiehen ja isän kautta. Alkuperäisessä kortistossa on kortin vasemmassa yläkulmassa tämän numero. Naisten puolella numero tulee Paavolaisen avioituneen tyttären T-numeron kautta vastaavasti. Tyttärien puolella on T-numero annettu aviomiehelle ja lapsille sekä heidän puolisoilleen.

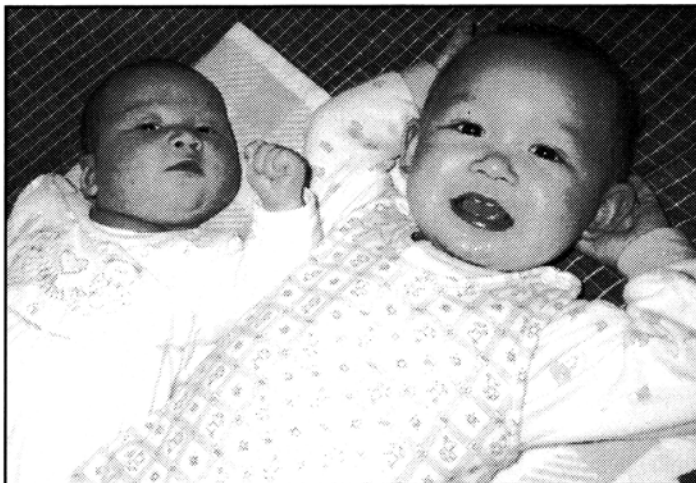
Sihteerin palsta joulukuu 2000

Syksy on tullut. Päivät lyhenevät lyhenemistään. Oikeastaan ennen tähän aikaan vuodesta puhuttiin jo alkutalvesta, mutta kun tänä syksynä ei täällä etelässä ole vielä näkynyt lunta ja on ollut poikkeuksellisen lämmintä, tuntuu ajankohta vielä ihan syksyltä.

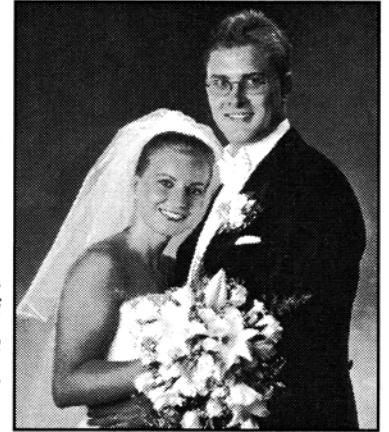
Sihteerin kiittää kaikkia niitä jäseniä, jotka kevään ja kesän aikana ottivat yhteyttä puhelimitse tai kirjeitse pääasiassa Terijoen matkan merkeissä. Oli hauskaa kuulla ja lukea jäsenien ajatuksia ja toiveita. Näin monet nimet muuttuivat eläviksi. Sitä vastoin sihteerin tietoon ei ole tullut monia uusia perheutiisiä.

Perheenisäyksestä vastaa edelleen Reijosen perhe. Pertti Reijosen perheeseen on syntynyt toinen poika. Vaimo Hyosook Kim synnytti Jorvin sairaalassa helmikuun 5. päivänä terveen pojan, joka sai nimekseen **Junmo Kim Kaarlo**.

Inkeri ja Heikki Nummelinin poika Anssi ja hänen vaimonsa Kirsi ovat saaneet toisen lapsen. Vili (synt. 22.11.1996) sai nyt pikku sisken. **Suvi**-sisko syntyi Lahdessa kesäkuun 26. päivänä 2000.

Veljekset Junmo ja Kimmo Reijosen pääsiäisenä 2000.

Johanna ja Sami Vartiainen vihittiin 22.7.2000 Kokkolassa.

Kesällä heinäkuun 22. päivänä 2000 viettivät häitään Kokkolassa **Eeva Johanna Sundberg ja Sami Petteri Vartiainen**. Johanna on sihteerin vanhin lapsi ja ensimmäinen lapsista joka astui avioon. Hän on liikuntatieteen maisteri Jyväskylän Yliopistosta ja M.S. in Sports Marketing and Administration, USA. Hän toimii voimistelunopettajana Helsingissä ruotsalaisessa Normaalityössä. Sami lopettelee opintojaan Helsingin Handelshögskolanissa (Hankenissa) Johanna ja Sami ovat tavanneet yhteisen harrastuksen, uinnin, merkeissä. Molemmat ovat kilpailleet aikoinaan SM-tasolla.

Sihteerin tietoon on tullut seuraavat kuolleet jäsenet:

* **Helvi Putkonen** kuoli Turussa tammikuun 15. päivänä 2000.

* **Mikko Uolevi Pimiä** Vantaalta kuoli tammikuun 27. päivänä 2000. Hän oli kuollessaan 87-vuotias.

* **Eila Rutanen** nukkui pois samoin Turussa helmikuun 10. päivänä 2000. Eila oli kuollessaan 86-vuotias.

* Suvun vanhin jäsen **Hulda Paavolainen** kuoli Lahden kaupunginsairaalassa syyskuun 15. päivänä 2000. Hän oli kuollessaan 100 vuoden ja 230 päivän ikäinen.

Kertauksen vuoksi haluan vielä muistuttaa uudesta osoitteestani, joka on
VÄNRIKKI STUOLINKATU 3 A 7
00100 HELSINKI
puh no. 09-436 555 00
faksi 09-5881008

Toivotan kaikille sukulaisille hyvää talven ja joulun odotusta.

Sihteerin Eeva

Leena Paavolaisen (Ilkan T161 vaimo) väitöskirjasta tiivistettyä:

Lisää suorituskykyä kestävyysurheiluun hermo-lihasjärjestelmän toimintaa tehostamalla

Hyvin harjoitelleiden kestävyysurheilijoiden suorituskykyä pystytään vielä parantamaan voimanopeuspainotteisella harjoittelulla. Tällainen harjoittelujakso saa myös aikaan sellaisia hermostollisia muutoksia, jotka parantavat suorituksen taloudellisuutta ja lisäävät suorituskykyä, vaikka lihassassa ei kasva. Tällaisiin johtopäätöksiin päätyy Leena Paavolainen Kilpa- ja huippu-urheilun tutkimuskeskuksessa (KIHU) tehdyn väitöstutkimuksensa perusteella.

Tutkimuksessa selvitettiin mitkä kaikki tekijät selittävät kestävyysurheilijan kilpailu- ja suorituskykyisyyttä, miten sitä pystytään mittaamaan ja miten hermo-lihasjärjestelmän toimintaa parantava voimanopeustyyppinen harjoittelu vaikuttaa suorituskykyyn.

Tämän vuosisadan alkupuolelta lähtien kestävyysurheilyssä on kehitetty lukuisia erilaisia testausmenetelmiä. Tähän asti painopiste kestävyysurheilussa on ollut aineenvaihdunnallisten kunto-ominaisuuksien sekä hengitys- ja verenkiertoelimistön kapasiteetin (maksimaalinen hapenotto- ja keuhkoventilaation) testaamisessa. Kestävyysurheilussa vauhdin ja kilpailuvaatimusten systemaattinen kasvu ovat kuitenkin asettaneet uusia vaatimuksia työtä tekevien lihasten ja muun elimistön kyvyille tehdä tehokasta, taloudellista ja nopearytmistä lihastyötä. Kilpailusuorituksen olennaisena osana hermo-lihasjärjestelmän ominaisuuksia ja niiden merkitystä rajoittavina tekijöinä on aiemmin tutkittu kestävyyslajeissa.

Tutkimukseen osallistui yhteensä 65 mieskestävyysurheilijaa. Kestävyysurheilyä mitattiin 5 ja 10 km:n juoksuilla sisähalliradalla. Maksimaalinen hapenotto- ja keuhkoventilaation kasvu mitattiin sekä radalla että juoksumatolla. Hermo-lihasjärjestelmän toimintakapasiteetin merkitystä kestävyysurheilyssä selittävänä tekijänä selvitettiin erilaisilla voima- ja nopeustesteillä ja juoksumatolla tehtävänä suorituskykytestillä. Yhdistetyn nopeusvoima- ja kestävyysurheilun vaikutuksia kestävyysurheilyssä, hermo-lihasjärjestelmän voimantuotto-ominaisuuksiin ja juoksun taloudellisuuteen selvitettiin 9 viikon harjoittelujaksolla.

Tutkimuksen tulokset osoittavat, että hermo-lihasjärjestelmän voimantuotto-ominaisuudet ovat tärkeitä kestävyysurheilyssä selittäviä tekijöitä ja että juoksumatolla tehtävän suorituskykytestin maksiminopeutta voidaan käyttää arvioitaessa kestävyysurheilijoiden hermo-lihasjärjestelmän toimintakapasiteettia. Lajinomaisella nopeus- ja nopeusvoimaharjoittelulla pystytään parantamaan kestävyysurheilijan voima- ja nopeusominaisuuksia ja juoksun taloudellisuutta ja sitä kautta myös kestävyysurheilyssä.

Tutkimuksen tulokset osoittavat, että hermo-lihasjärjestelmän voimantuotto-ominaisuudet ovat tärkeitä kestävyysurheilyssä selittäviä tekijöitä ja että juoksumatolla tehtävän suorituskykytestin maksiminopeutta voidaan käyttää arvioitaessa kestävyysurheilijoiden hermo-lihasjärjestelmän toimintakapasiteettia. Lajinomaisella nopeus- ja nopeusvoimaharjoittelulla pystytään parantamaan kestävyysurheilijan voima- ja nopeusominaisuuksia ja juoksun taloudellisuutta ja sitä kautta myös kestävyysurheilyssä.

Uusi kestävyysurheilymalli myös kuntoutuksessa ja ikääntyvien käyttöön

Tutkimustulosten perusteella väitöskirjassa esitetään uusi teoreettinen malli kestävyysurheilyssä ja sen vaikutusmekanismeista. Tämä malli huomioi kestävyysurheilyllä, kestävyysominaisuuksien ja taloudellisuuden lisäksi myös voima- ja nopeusharjoittelun ja hermo-lihasjärjestelmän toimintakapasiteetin kestävyysurheilyssä selittävinä tekijöinä.

Myös kuntoutuksessa testauksen ja harjoittelun painopiste on ollut hengitys- ja verenkiertoelimistön toimintakykyä säilyttämisessä ja kehittämisessä. Iän mukana kuitenkin myös tuki- ja liikuntaelimistön kunto heikkenee ja päivittäinen fyysinen toimintakykyys vaatiikin sekä hyviä kestävyys- että voimantuotto-ominaisuuksia. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että niin kuntoilijoiden kuin ikääntyvienkin kannattaa säännöllisen liikunnan ohella liikkua mahdollisimman monipuolisesti.

Jatkossa Leena Paavolainen tutkimusryhmiin pyrki tarkemmin selvittämään, miten tätä urheilijoilla tehtyä väitöskirjatutkimusta voidaan soveltaa kuntoutuksessa ja kehitettäessä uusia harjoitusmenetelmiä ehkäisemään ikääntymisen tuomaa liikunta- ja toimintakykyisyyden heikkenemistä.